

Sygn. akt III APz 32/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Grażyna Czyżak (spr.)

Sędziowie: SA Aleksandra Urban

SA Maciej Piankowski

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2016 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa P. G.

przeciwko A. M., C. M., K. M., K. W.

o zadośćuczynienie, rentę

na skutek zażalenia pozwanych

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku - VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w G. z dnia 24 sierpnia 2016 r., sygn. akt VIII P 23/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Grażyna Czyżak SSA Aleksandra Urban SSA Maciej Piankowski

Sygn. akt III APz 32/16

UZASADNIENIE

Powód P. G. pozwem skierowanym przeciwko A. M., C. M., K. W., K. M. wniósł o zasądzenie kwoty 500.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa. Roszczenie w tym zakresie zostało zabezpieczone poprzez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania nieruchomości pozwanych położonych w G., przy ul. (...) i ul.(...).

Na rozprawie w dniu 18 lipca 2016 r. powód wniósł nadto o zasądzenie na jego rzecz kwoty 144.000 zł tytułem skapitalizowanej renty (w kwocie po 3.000 zł miesięcznie) od dnia 6 sierpnia

2012 r. do dnia 18 lipca 2016 r. z ustawowymi odsetkami od dnia 18 lipca 2016 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanych renty w kwocie po 3.000 zł miesięcznie, płatnej do dnia 10. każdego miesiąca, począwszy od dnia 1 sierpnia 2016 r. z odsetkami ustawowymi w przypadku opóźnienia płatności. Powód wniósł również o zabezpieczenie roszczenia o rentę poprzez zobowiązanie pozwanych do zapłaty na rzecz powoda renty w kwocie po 3.000 zł miesięcznie płatnej do dnia

10. każdego miesiąca, począwszy od dnia 1 sierpnia 2016 r.

Pozwani wnieśli o oddalenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia.

Sąd Okręgowy w Gdańsku - VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2016 r. w sprawie VIII P 23/13 zabezpieczył na czas toczącego się postępowania roszczenie o rentę poprzez zobowiązanie pozwanych A. M., C. M., K. M. i K. W. – solidarnie - do płacenia przez czas trwania procesu na rzecz powoda P. G. kwoty 1.500 zł miesięcznie do dnia 10. każdego miesiąca (punkt pierwszy) oraz oddalił wnioski w pozostałym zakresie (punkt drugi).

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Okręgowy powołując się na treść art. 753 § 1 zd.

1, art. 753¹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz art. 730¹ § 1 k.p.c. wskazał, że dla udzielenia zabezpieczenia w niniejszej sprawie wystarczające jest uprawdopodobnienie roszczenia. Powód domagał się udzielenia zabezpieczenia roszczenia o rentę, której dochodzi od pozwanych (pracodawcy) w związku ze zdarzeniem, stanowiącym wypadek przy pracy w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

W postępowaniu niniejszym powód dochodzi od pracodawcy (pозwanych) roszczeń uzupełniających z tytułu wypadku przy pracy, konstruowanych w oparciu o przepisy Kodeksu cywilnego (art. 448 k.c. w zakresie roszczenia o zadośćuczynienie, art. 444 § 2 k.c. w zakresie roszczenia o rentę). Powód P. G. w dniu 2 sierpnia 2012 r. zawarł z pozwanymi (prowadzącymi działalność gospodarczą pod firmą (...).(…) (...) spółka cywilna w G.) umowę o pracę, na podstawie której został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pomocnika budowlanego za wynagrodzeniem miesięcznym 1.950 zł. Umowa została zawarta na czas określony do dnia 31 stycznia 2013 r. W dniu 6 sierpnia 2012 r. powód uległ wypadkowi w trakcie wykonywania pracy – rozładowywania płyt marmurowych. Wskutek zdarzenia z dnia 6 sierpnia

2012 r. doznał złamania kręgosłupa szyjnego z uszkodzeniem rdzenia kręgowego. Był poddany operacji stabilizującej kręgosłup, jednak uszkodzenie rdzenia pozostało. Skutkiem uszkodzenia rdzenia jest brak kontroli ruchowej oraz czucia na tułowiu i kończyn dolnych, częściowo kończyn górnych. Uszczerbek ma charakter trwały; procentowy uszczerbek na zdrowiu można ocenić

na 100 %. Powód potrafi samodzielnie wykonywać podstawowe czynności rękoma (obsługa komputera, jedzenie), jednak wymaga opieki innych osób. Powód wskazał na utratę zdolności

do pracy zarobkowej. Okoliczność ta zdaniem Sądu I instancji, biorąc pod uwagę zarówno dokumentację medyczną, jak i treść opinii sądowo-lekarskich, nie może budzić wątpliwości. Powód, wykonujący wcześniej prace fizyczne, utracił zdolność do zatrudnienia. Utrata zdolności do pracy skutkuje niemożnością wykonywania pracy, co z kolei prowadzi do utraty zarobku. Podkreślić należy, iż w chwili wypadku powód pozostawał w zatrudnieniu (u pozwanych), uzyskiwał więc wynagrodzenie za pracę. Nie może więc budzić wątpliwości, iż przesłanka z art. 444 § 2 k.c. w postaci utraty zdolności do zarobkowania została w przedmiotowej sprawie uprawdopodobniona.

W odniesieniu do kwestii odpowiedzialności pozwanych za zdarzenie powodujące szkodę, stwierdzić należy, iż kształtować się ona może na zasadzie winy. W tym zakresie, zdaniem Sądu Okręgowego, materiał dowodowy dawał podstawy do przyjęcia, iż uprawdopodobnione zostały (co nie jest równoznaczne z udowodnieniem) przesłanki warunkujące powstanie odpowiedzialności pozwanych.

Z opinii biegłego z zakresu bhp wynika, że proces rozładunku płyt marmurowych nie został zaplanowany w sposób poprawny i zgodny z zasadami bhp. Podobne stwierdzenia zostały zawarte

w dokumencie – opinii sporządzonej w toku postępowania karnego. Pozwala to na stwierdzenie, że przesłanki odpowiedzialności zostały w sprawie niniejszej uprawdopodobnione.

Z tych względów Sąd Okręgowy wskazał, że wniosek o udzielenie zabezpieczenia zasługiwał na uwzględnienie – co do zasady. Sąd I instancji wziął pod uwagę, że powód zatrudniony był – krótko przed zdarzeniem – jako pomocnik budowlany, za wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie

1.950 zł brutto miesięcznie. Nie wynika z materiału dowodowego, by podejmował w tym czasie jakieś dodatkowe zatrudnienie. Bezsprzecznie więc powód utracił dochód w kwocie po 1.950 zł brutto miesięcznie. Powód nie uprawdopodobnił, że jego wynagrodzenie wzrosłoby do kwoty

3.000 zł miesięcznie, a więc o 1/3. Z kolei dotychczasowy przebieg zatrudnienia powoda, brak aktywności w zakresie doksztalcania, czy podnoszenia kwalifikacji, nie daje podstaw do przyjęcia,

by w okresie 4 lat wynagrodzenie powoda wzrosło o 1/3. Powód ukończył zasadniczą szkołę zawodową i materiał dowodowy nie wskazuje, by w okresie poprzedzającym wypadek podejmował próby podniesienia kwalifikacji zawodowych, zdobycia nowych kwalifikacji, czy uzyskania znaczących umiejętności zawodowych. Brak jest podstaw do przyjęcia, by powód dokształcał się lub zmierzał dokształcać się w przyszłości. Stąd też, nie można przyjąć, by powód uzyskał znaczący wzrost wynagrodzenia.

Z tych względów Sąd Okręgowy, biorąc pod uwagę wysokość uzyskiwanych przez powoda dochodów w kwocie ok. 1.000 zł miesięcznie uznał, że na obecnym etapie postępowania zasadnym jest udzielenie zabezpieczenia roszczenia o rentę do kwoty 1.500 zł miesięcznie, oddalając jednocześnie wniosek o udzielenie zabezpieczenia w pozostałym zakresie.

Zażalenie na postanowienie wywiedli pozwani zaskarżając je w części, tj. co do pkt I w zakresie uwzględnienia wniosku o zabezpieczenie zarzucając:

1) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na zapadłe postanowienie, a polegające na dowolnej, a nie swobodnej ocenie materiału dowodowego, co doprowadziło do nieprawidłowego rozstrzygnięcia, oraz wadliwego ustalenia stanu faktycznego poprzez pominięcie materiału dowodowego sprawy, tj. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 738 k.p.c. i 753 § 1 k.p.c. w zw.

z art. 753¹ § 1 ust. 1 k.p.c. oraz art. 243 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie, a skutkujące:

- nieuwzględnienie w zakresie wysokości przyznanego zabezpieczenia okoliczności, iż powód otrzymuje świadczenie chorobowe z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na kwotę 1.050,00 zł,

- nieuwzględnieniem w zakresie wysokości przyznanego zabezpieczenia okoliczności, iż powód posiada mieszkanie jak dotąd nieużywane, które jego rodzice planują wspólnie wynająć przez jakąś agencję, że powód posiada możliwości uzyskiwania pożytków cywilnych z ww. nieruchomości, a powyższe miało takie wpływ na wynik sprawy, że nie uwzględniono w zakresie kompensacji potrzeb powoda uzyskiwanych przez niego dochodów m.in. z ZUS.

2) obrazę prawa materialnego, tj. art. 442 § 2 k.c. i art. 405 k.c. poprzez ich błędną wykładnię, a polegającą na:

- nieuwzględnieniu w zakresie określenia wysokości renty zaspokojenia w części zwiększonych potrzeb powoda poprzez świadczenia z ubezpieczeń społecznych,

- nieuwzględnieniu w zakresie określenia wysokości renty, iż powód przy uzyskiwanej kwocie 1.950,00 zł brutto w 2012 r. uzyskiwałby pensję w kwocie 1.425,21 zł netto, która to musiałaby być także poddana opodatkowaniu podatkiem dochodowym według zasad ogólnych z 2012 r., tj. 18% minus kwota zmniejszająca podatek 556 zł 02 gr, tj. 17.102 ,52 zł- 556,02 = 16.546,50 zł, tj. 18 %

z 16.546,50 zł=2.978,37 zł Kwota dochodu rocznego to byłoby 16.546,50 zł - 2.978,37 zł - 13.568,20 : 12 miesięcy=1.130,68 zł - przyznaniu zabezpieczenia w zakresie powodującym bezpodstawne wzbogacenie powoda.

Tym samym skarżący wniosli o zmianę postanowienia w zaskarżonej części poprzez oddalenie w zaskarżonym zakresie wniosku o zabezpieczenie powództwa - roszczenia o rentę oraz o rozstrzygnięcie w myśl art. 745 § 1 k.p.c. o kosztach postępowania zabezpieczającego w orzeczeniu kończącym postępowanie, poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący przedstawili argumentację swojego stanowiska w sprawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanych jest niezasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Postępowanie zabezpieczające jest postępowaniem przyśpieszonym i względnie odformalizowanym, wobec czego nie wymaga przeprowadzania przez uprawnionego dowodów w ścisłym rozumieniu przepisów postępowania cywilnego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16 września 2009 r., I ACz 739/09, LEX nr 517363).

Przypomnieć należy, iż w sprawie o rentę, sumę potrzebną na koszty leczenia, z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę życia żywiciela albo rozstrój zdrowia oraz o zmianę uprawnień objętych treścią dożywocia na dożywotnią rentę podstawą zabezpieczenia jest jedynie uprawdopodobnienie istnienia roszczenia (art. 753 zd. 2 k.p.c. w związku z art. 753¹ § 1 pkt 1 k.p.c.) – odpada wówczas wymóg wykazania przed powoda interesu prawnego, wynikający z art. 730¹ § 1 k.p.c. Tym samym, w sprawie niniejszej – jak trafnie stwierdził Sąd Okręgowy – wystarczającą przesłanką na etapie postępowania zabezpieczającego pozostaje uprawdopodobnienie roszczenia.

Wymóg uprawdopodobnienia roszczenia oznacza konieczność uprawdopodobnienia faktów, z których jest ono wywodzone i dotyczy faktu istnienia tego roszczenia. Uprawdopodobnienie dotyczy przy tym dwóch aspektów, bowiem odnosi się ono zarówno do okoliczności faktycznych, na których opiera się roszczenie i które powinny być przedstawione, a ich istnienie prawdopodobne w świetle dowodów oferowanych przez uprawnionego, jak i do podstawy prawnej roszczenia, które powinna być również prawdopodobna, w tym znaczeniu, że dochodzone roszczenie znajduje swoją podstawę normatywną. Innymi słowy – przy ocenie prawdopodobieństwa roszczenia nie można abstrahować od tego, czy fakty przytoczone przez uprawnionego tworzą to roszczenie w świetle przepisów prawa.

Uprawdopodobnienie roszczenia w postępowaniu zabezpieczającym, przy uwzględnieniu treści art. 243 k.p.c., oznacza w konsekwencji, że uprawniony przedstawi i należycie uzasadni twierdzenia, które stanowią podstawę – zarówno prawną, jak i faktyczną - dochodzonego roszczenia.

Zdaniem Sądu II instancji Sąd Okręgowy trafnie przyjął, że powód uprawdopodobnił istnienie swojego roszczenia o rentę. Uprawdopodobnił wystąpienie przesłanki z art. 444 § 2 k.c. w postaci utraty zdolności do zarobkowania, jak również przesłanki warunkujące powstanie odpowiedzialności pozwanych.

Wskazać bowiem należy, że P. G. domagał się udzielenia zabezpieczenia roszczenia o rentę, której dochodzi od pozwanych (pracodawcy) w związku ze zdarzeniem z dnia 6 sierpnia 2012 r., stanowiącym wypadek przy pracy w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. W postępowaniu niniejszym powód dochodzi od pracodawcy (pozwanych) roszczeń uzupełniających z tytułu wypadku przy pracy, konstruowanych w oparciu o przepisy Kodeksu cywilnego (art. 448 k.c. w zakresie roszczenia o zadośćuczynienie, art. 444 § 2 k.c. w zakresie roszczenia o rentę).

Sąd I instancji zasadnie uznał, że skoro przed wypadkiem przy pracy powód otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 1.950 zł brutto miesięcznie, a z materiału dowodowego nie wynika, aby podejmował w tym czasie jakieś dodatkowe zatrudnienie, to na obecnym etapie postępowania zasadnym jest udzielenie zabezpieczenia roszczenia o rentę do kwoty 1.500 zł miesięcznie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzuty pozwanych zawarte w zażaleniu są niezasadne.

Po pierwsze wskazać należy, że uwagi dotyczące mieszkania powoda pozostają bez wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, ponieważ nie mają związku z jego zdolnością do wykonywania pracy zarobkowej. Przy ustalaniu wysokości renty wyrównawczej, określając wielkość hipotetycznych dochodów uprawnionego, należy uwzględnić wszelkie jego dochody dotychczas uzyskiwane, również nieregularnie (np. dorywczo, z prac zleconych, okresowe premie, świadczenia w naturze), a także

te dochody, których uzyskanie w przyszłości było wysoce prawdopodobne (bardzo realne), jeżeli ocena dokonywana ad casu jest uzasadniona, zważywszy na naturalny rozwój kariery zawodowej (podobnie wyrok SN z dnia 4 czerwca 2013 r., II PK 291/12, LEX nr 1350301, oraz wyrok SA w Poznaniu z dnia 5 lutego 2014 r., I ACa 1157/13, LEX nr 1430725).

Ponadto wbrew stanowisku żalących zasądając rentę wyrównawczą (art. 444 § 2 k.c.), Sąd nie odlicza od dochodów (zarobków) zaliczek na podatek dochodowy, jednakże bierze pod uwagę, czy poszkodowanemu przysługuje ustawowe zwolnienie od podatku dochodowego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1994 r., III CZP 68/94, Wokanda 1994/10/1-2).

Odnosnie kwestii związanych z otrzymywaną przez powoda rentą z tytułu niezdolności do pracy w wysokości 1.055,12 zł (decyzja z dnia 24 czerwca 2013 r. – a.r. brak numer.), to Sąd Odwoławczy stanął na stanowisku, że co do zasady należy ją uwzględniać przy określeniu wysokości renty wyrównawczej. Jednakże w niniejszej sprawie należy wziąć pod uwagę przede wszystkim, że świadczenie rentowe jest jedynym dochodem uzyskiwanym przez wnioskodawcę, które musi przeznaczyć na zwiększone potrzeby w związku ze swoją obecną sytuacją zdrowotną i osobistą w związku z wypadkiem przy pracy (rehabilitacja, leki, cewniki, środki pielęgnacyjne). W związku z tym Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął wysokość zabezpieczenia odnosząc je do wysokości wynagrodzenia otrzymywanego ostatnio.

Uznając zatem, iż rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w zaskarżonej części było prawidłowe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

SSA Grażyna Czyżak SSA Aleksandra Urban SSA Maciej Piankowski